

Sp. zn. K106 10/2026
Naše č. j. KVOP-14707/2026
Datum 20. 03. 2026

Vážený pan

Doporučeně

**Sdělení o vyřízení žádosti o informace
podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím**

Vážený pane,

Dne 17. 3. 2026 obdržela Kancelář veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí Vaši žádost o informace. Žádáte o informaci:

1. kdy a komu podat žádost o umístění na oddíl bezdrogové zóny a do kdy by měla věznice rozhodnout,
2. zda speciální pedagog ve věznici musí provést pohovor na žádost odsouzeného (týkající se zařazení do stupně zabezpečení věznice s ostrahou, aktivit, vzdělávání a programu ve specializovaném oddílu) a zda by měl podporovat vzdělávání a specializované programy pro odsouzené.

Dáváme Vám tyto informace:

K bodu č. 1

Zařazení odsouzeného do bezdrogové zóny řeší § 14 nařízení generálního ředitele Vězeňské služby ČR č. 36/2010, kterým se upravuje protidrogová politika Vězeňské služby ČR. Nestanoví, komu žádost podat a do kdy by měla věznice o umístění rozhodnout. Na obvyklou délku procesu se můžete dotázat například vychovatele ve věznici. Žádat můžete kdykoliv. Pro podání je možné využít schránku na oddíle.

§ 14

Zařazení odsouzeného

(1) Odsouzený je zařazen do bezdrogové zóny, umožňují-li to stanovená kritéria pro zařazení a kapacita bezdrogové zóny na základě jeho písemné žádosti. Součástí žádosti je prohlášení odsouzeného, ve kterém se zavazuje k dobrovolnému respektování pravidel a zásad chování stanovených v řádu bezdrogové zóny.

(2) Ředitel věznice nebo jím pověřený zaměstnanec zařadí odsouzeného do bezdrogové zóny na návrh komise, která je poradním orgánem ředitele věznice. Členy komise jsou

zpravidla odborní zaměstnanci zabezpečující chod bezdrogové zóny a vychovatel odsouzeného. Předsedou komise je zpravidla vedoucí oddělení výkonu vazby a trestu.

(3) Do bezdrogové zóny se nezařadí odsouzený, u něhož komise shledala trestněprávní, osobnostní či jiné kontraindikace pobytu v bezdrogové zóně nebo pokud je pobyt podle vyjádření lékaře kontraindikován s ohledem na zjištěný zdravotní stav. Do bezdrogové zóny se zpravidla nezařazují rovněž odsouzení pro trestné činy podle § 187, 187a, 188 nebo 188a zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů. Od 1. 1. 2010 (po nabytí účinnosti zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník) se do bezdrogové zóny zpravidla nezařazují rovněž odsouzení pro trestné činy podle § 274, 283, 284, 285, 286, 287.

K bodu č. 2

Zasílám plné znění ustanovení § 44 a § 45 nařízení generálního ředitele Vězeňské služby ČR č. 2/2026, o zaměstnancích a příslušnících Vězeňské služby ČR zabezpečujících výkon vazby, výkon trestu odnětí svobody a výkon zabezpečovací detence. Tato ustanovení stanovují povinnosti a úkoly speciálních pedagogů působících na oddělení výkonu trestu.

§ 44

Speciální pedagog oddělení výkonu trestu

Činnost speciálního pedagoga oddělení výkonu trestu je zaměřena zejména na oblast pedagogických aspektů výkonu trestu, a to z hlediska všech zúčastněných (odsouzených i zaměstnanců), a realizaci protidrogové prevence v rámci věznice. Je přímo podřízen zástupci vedoucího oddělení výkonu trestu.

§ 45

Úkoly speciálního pedagoga oddělení výkonu trestu

(1) Speciální pedagog oddělení výkonu trestu garantuje u svěřených odsouzených odbornou úroveň realizace programu zacházení a vnitřní diferenciaci, odpovídá, ve spolupráci s ostatními odbornými zaměstnanci, za úroveň odborného zacházení s jednotlivými odsouzenými v návaznosti na jejich komplexní zprávy.

(2) Speciální pedagog oddělení výkonu trestu plní při práci s odsouzenými samostatně a tvůrčím způsobem zejména tyto úkoly:

a) zpracovává v rámci naplňování účelu výkonu trestu a na základě podkladů od ostatních zaměstnanců oddělení výkonu trestu souhrnný plán zacházení s odsouzenými na období jednoho roku, který při zachování zásad vnější a vnitřní diferenciaci pro jednotlivé kategorie odsouzených obsahuje zejména cílové skupiny odsouzených, jednotlivé aktivity rozřazené do konkrétních druhů programů zacházení, včetně personálního, materiálního technického a finančního zajištění,

b) provádí komplexní speciálně-pedagogickou diagnostiku a zpracovává pedagogické posouzení v rámci komplexní zprávy včetně její aktualizace s příslušným doporučením programu zacházení, který následně stanovuje,

c) zpracovává aktuální seznam všech aktivit programu zacházení pro odsouzené ve věznici ve spolupráci s ostatními zaměstnanci oddělení výkonu trestu, v rámci měsíčního (týdenního) plánu přehled jednotlivých aktivit programu zacházení a stanovuje osobní odpovědnost za jejich realizaci s určením místa a času, ve spolupráci s ostatními pracovníky odborného zacházení ve vězeňství stanovuje konkrétní programy zacházení odsouzeným a podílí se na vyhodnocování jejich účinnosti a aktualizaci,

d) podle svého odborného zaměření a místních podmínek vede nejméně jednu aktivitu programu zacházení z oblasti speciálních výchovných nebo vzdělávacích aktivit týdně, které se zaměřují na oblast příčin a důsledků páchaní trestné činnosti a podporují takové postoje a dovednosti, které odsouzeným pomohou k návratu do společnosti a umožní vést po propuštění řádný soběstačný život; k tomu zajišťuje nezbytnou dokumentaci;

e) sleduje kvalitu účasti svěřených odsouzených v programu zacházení a změny v jejich chování, přičemž vhodné změny podněcuje a upevňuje, podílí se na zpracování průběžného hodnocení programu zacházení,

f) usměrňuje metodicky v rámci své odbornosti vychovatele a pedagogy volného času v oblasti přípravy a vedení jednotlivých aktivit, průběžného hodnocení programu zacházení a hodnocení zasílaných věznicí příslušným orgánům,

g) zúčastňuje se aktivně jednání poradních orgánů ředitele věznice (odborných komisí), je členem poradny drogové prevence, podílí se na posouzení odsouzeného v rámci činnosti odborné komise k umístění do stupně zabezpečení a k jeho změně, předkládá odborná stanoviska k přeřazování odsouzených v rámci vnitřní diferenciaci, v návaznosti na změny v chování a jednání jemu svěřených odsouzených navrhuje umístění odsouzených do krizového, výstupního, specializovaného oddílu, oddílu se zesíleným stavebně technickým zabezpečením a do bezdrogové zóny oddílu, podílí se na rozhodování o zařazení odsouzených do jmenného seznamu dle nařízení generálního ředitele o předcházení, zabránění a včasném odhalování násilí mezi obviněnými, odsouzenými a chovanci,

h) spolupracuje v součinnosti se sociálním pracovníkem se zákonným zástupcem mladistvého při řešení přípravy mladistvého na budoucí povolání, podílí se na výběru odsouzených k zařazení do práce, vzdělávání a rekvalifikace, zabezpečuje všeobecné a odborné vzdělávání odsouzených v případě, že ve věznici není zřízeno školské vzdělávací středisko Středního odborného učiliště Vězeňské služby,

i) je odborným garantem skladby knihovního fondu a výběru dalších médií z hlediska vhodnosti specifiky programů zacházení a účelu výkonu trestu,

j) provádí orientační pedagogické pohovory z podnětu odsouzených, zaměstnanců nebo na základě vlastních poznatků, poskytuje poradenskou pedagogickou pomoc v souladu s povahou daného případu a podmínkami, zabezpečuje individuální pedagogickou péči o odsouzené, kteří jsou v krizových psychických stavech,

k) spolupodílí se na zkoumání příčin vzniku mimořádných událostí ve vztahu k odsouzeným a navrhuje z pedagogického hlediska příslušná opatření vedoucí k jejich řešení, prevenci a eliminaci,

l) realizuje svěřenou kázeňskou pravomoc⁶), podílí se na návrhu k rozhodování o udělení přerušení výkonu trestu, povolování volného pohybu mimo věznici, dočasného opuštění věznice, účasti odsouzených na akcích mimo věznici, vyjadřuje se k výběru odsouzených k zařazení do práce, návštěv bez zrakové a sluchové kontroly a přeřazování odsouzených do jiného typu věznice nebo jejich přemístění, dle rozhodnutí nadřízených se účastní porad, které se týkají naplňování účelu výkonu trestu.

(3) Speciální pedagog zařazený do 13. platové třídy plní ve vymezeném rozsahu úkoly uvedené v odstavci 1 a 2, přičemž dále zejména:

a) se podílí na tvorbě a rozvoji zásadních koncepcí systému speciálně pedagogických preventivních služeb a náročných nápravných, reedukačních a kompenzačních činností u vězněných osob,

b) poskytuje nejnáročnější speciálně pedagogické služby, odborné postupy a intervence, zejména z oblasti etopedie a penitenciární pedagogiky, při zacházení s odsouzenými a podílí se na jejich tvorbě a rozvoji,

c) se podílí na systémovém nastavení programů zacházení, standardizovaných programů, včetně jejich tvorby, aplikace/pilotáže, školení, evaluace a vyhodnocení,

d) se podílí na rozvoji, systémovém nastavení, praktické aplikaci a evaluaci klasifikace, diferenciaci, hodnocení odsouzených a metody hodnocení rizik a potřeb odsouzených,

e) v rámci přípravy vnitřních a zákonných předpisů předkládá návrhy.

S pozdravem

JUDr. Pavel Pořízek, Ph.D.
vedoucí Kanceláře veřejného ochránce práv
a ochránce práv dětí